

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. maja 2013

OBVESTILO

V prvi dekadi maja so pogoste padavine zadovoljivo založile tla z vodo, ki je skupaj z ugodnimi temperaturami zraka omogočala zelo dobre pogoje za rast rastlin. Fenološki razvoj rastlin, ki je večji del zgodnje pomladi zaostajal, je pohitel in ne odstopa več od povprečja. Koruzni posevki so vzkalili, ječmen klasi, tik pred klasenjem je pšenica. Trave latijo in so že godne za prvi odkos. Zaradi pogostih padavin so s košnjo pričeli šele ob koncu dekade, ko je visoko izhlapevanje omogočalo zadovoljivo osušitev trave za siliranje. Ponekod v osrednji Sloveniji in na Dolenjskem ter v Savinjski dolini je sredi dekade že padala prva letošnja toča.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Povprečne dekadne temperature zraka so bile najvišje, okoli 19 °C, v Z in JZ delu države. V južni polovici Slovenije in v SV Sloveniji so bile temperature do okoli 17 °C, najnižje pa v hribovitih predelih SZ Slovenije, v Posavju ter v celotni Savinjski dolini. Navšnje zabeležene temperature zraka so se prvi dan dekade povpele celo do 28 °C, sicer pa so se večinoma gibale med 20 in 25 °C, razen na peti dan dekade, ko se čez dan ni ogrelo nad 18 °C. Temperature zraka so v večjem delu Slovenije za 3 do 4 °C presegle dolgoletno povprečje. Deževalo je pogosto, saj je bilo od 5 do 6 deževnih dni. Največ dežja, do okoli 80 mm, je padlo v hribovitih predelih SZ Slovenije ter na osrednjem Štajerskem, drugod pa večinoma do okoli 40 mm. Precej manj je deževalo le na skrajnem JZ države. Padavine so večinoma presegle dolgoletno povprečje, presežki pa so bili od 20 % v osrednji Sloveniji do 80 % na Dolenjskem in v SV Sloveniji. Več kot dvakrat so padavine presegle povprečje le ponekod na osrednjem Štajerskem. Savinjsko dolino je 4. maja prizadela močna toča.

Čeprav je bilo zaradi pogostih padavin manj sonca kot običajno sta bila najbolj osončena JZ in skrajni SV države. Najmanj sončnih ur so izmerili v hribovitih predelih SZ Slovenije. V primerjavi s povprečjem je bila vsota sončnih ur v manj osončenih predelih le 60 % drugod pa od 70 do 80 % dolgoletnega povprečja.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

V večjem delu Slovenije je izhlapelo od 3 do 3,5 mm vode, v hribovitih predelih do 3,0 mm. Le v posameznih toplih dnevih je bilo izhlapevanje večje, do 5,0 mm vode na dan. Skupna količina izhlapele vode se je gibala od 25 do 35 mm vode.

STANJE RASTLIN

V večjem delu Slovenije so dobra preskrbljenost tal z vodo in temperature tal, ki so se gibale od okoli 15 in 25 °C, omogočile uspešen vznik koruze v desetih do štirinajstih dneh po setvi. V dobrem stanju so bile tudi druge poljščine, ozimni ječmen je sredi dekade sklasil, tudi pšenica je bila ob koncu dekade tik pred klasenjem. Ob prehodu deževne fronte sredi dekade se je precej ohladilo. Dan ali dva, ko so bile najvišje dnevne temperature zraka ponekod nižje od 18 °C in minimalne nekoliko pa le okoli 10 °C, ni bilo priporočljivo presajati zelenjadnice plodovke na prosto. Ob koncu dekade smo že lahko opazili vznikle vrste krompirja, vzkalile so tudi številne zelenjadnice po vrtovih. Sprva so bili rastni pogoji nekoliko slabši le v severovzhodni Sloveniji, kjer je bila voda v površinskem sloju tal rastlinam težje dostopna. Po dežju pa se je vodna zaloga popravila v površinskem sloju tal, globlje v tleh pa še ni bila optimalna.

Ob koncu aprila in v prvem tednu maja so v latenje prešle vse najpomembnejše vrste trav. Travniki so postali godni za prvi odkos za silažo. Razmere za sušenje trave oziroma za siliranje zaradi padavin večinoma niso bile ugodne. Le v prvih dneh dekade so visoke temperature zraka in močna prevetrenost omogočale hitro izhlapevanje oziroma sušenje odkošene trave. Kasneje je košnja zastala in se nadaljevala šele ob koncu dekade.

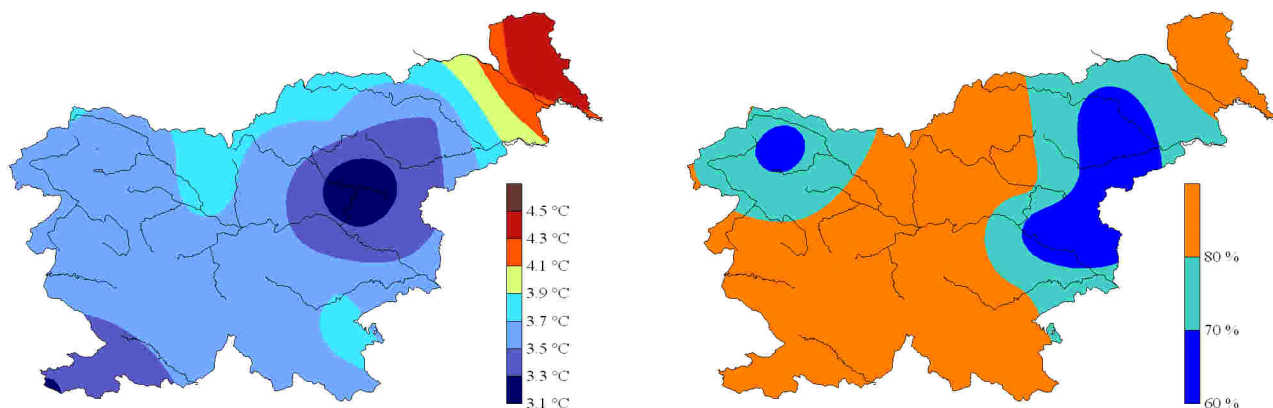
V prvi polovici dekade je bila zaloga vode v tleh slaba tudi ponekod v zahodni Sloveniji, predvsem na Obali in v višjih predelih Slovenske Istre medtem, ko so bila tla na Goriškem ves čas optimalno preskrbljena z vodo. Po eni strani odlični pogoji za rast so bili zaradi pogoste omočenosti listov zaskrbljujoči zaradi pojava glivičnih bolezni in invazije listnih uši. Iz Primorja so poročali o prvih okužbah trte s peronosporo in pojavu črne listne uši na češnihah.

VODNA BILANCA

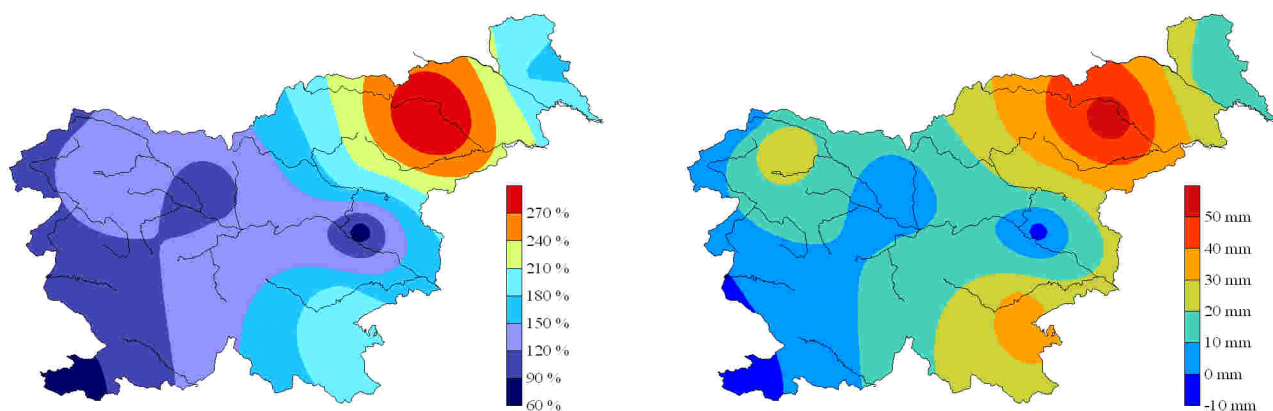
Dekadna vodna bilanca je bila negativna le na skrajnem JZ delu Slovenije, s primanjkljaji do 20 mm. Drugod po državi pa so bile padavine večje od količine potencialno izhlapele vode. Največji presežki, od 40 do 70 mm so bili v hribovitih predelih SZ Slovenije ter na osrednjem Štajerskem, v JV Sloveniji pa od 20 do 30 mm. Vodna bilanca je bila skoraj uravnotežena v osrednji Sloveniji, v Posavju ter na SV države. Tudi običajno je stanje vodne bilance v prvi dekadi maja pozitivno, s precej podobnimi presežki kot v letošnjem letu.

Odklon temperature zraka (levo) in ur sončnega obsevanja (desno) v 1. dekadi maja 2013 od povprečja (1971-2000)

Odklon padavin (levo) in vodne bilance (desno) v 1. dekadi maja 2013 od povprečja (1971-2000)

NOVICE

Dnevne podatke o stanju tal in temperaturah tal izmerjenih v globini 5 in 10 cm za nekaj meteoroloških postaj v Sloveniji lahko spremljate na spletnih straneh ARSO (www.arso.gov.si/vreme/napovedi_in_podatki/ zavihek **Agrometeorološki podatki v sliki**).

Na voljo je tudi slikovni prikaz dnevnega poteka temperature tal v globini 10, 20 in 30 cm (vrednosti izmerjene na izbranih avtomatskih meteoroloških postajah).

V zavihku **Agrometeorološki podatki v besedi** so na voljo tudi podatki o količini padavin, izhlapevanju in stanju vodne bilance za pretekli dan, pretekli teden in tekoče vegetacijsko obdobje.

Našteti podatki so dostopni tudi na Meteoportalu, na podstrani Agrometeorologija.